

*Marta Hamalova**

TERENOWE JEDNOSTKI RYNKU PRACY W REPUBLICE SŁOWACKIEJ

1. CECHY CHARAKTERYSTYCZNE POLITYKI REGIONALNEJ W REPUBLICE SŁOWACKIEJ

Do wspólnych cech krajów transformujących się w kierunku gospodarki rynkowej należy zwiększenie zainteresowania teoretycznymi i praktycznymi problemami ich struktury przestrzennej. Fakt ten jest spowodowany zarówno warunkami wewnętrznymi, jak i zewnętrznymi.

Poszczególne kroki procesu transformacyjnego: liberalizacja cen, liberalizacja handlu zagranicznego, prywatyzacja, reforma agrarna, reforma podatkowa, spotęgowane rozpadem wspólnego rynku z Republiką Czeską i konwersją przemysłu zbrojeniowego w sposób skumulowany wpłynęły na gospodarkę regionów. W najwyraźniejszy sposób przejawiało się to w następujących strukturalnych typach powiatów:

a) z mało zróżnicowaną i przestarzałą gospodarczo strukturą, łączącą niedostateczny rozwój infrastruktury technicznej i wielki udział ludności przysparzającej problemy (zwłaszcza pochodzenia romskiego) – należą do nich były powiaty: Rimavska Sobota, Rožňava, Košice-prowincja, Lučenec, Veľký Krtyš, Spišská Nova Ves i inne;

b) dotkniętych konwersją przemysłu zbrojeniowego i rozpadem wschodnich rynków: Dubnica n/Vahom, Považska Bystrica, Martin i powiaty Brezno, Stropkov Svidník i inne;

c) przygranicznych i jednostronnie zorientowanych rolniczo regionach: Čadca, Dolný Kubín, Lučenec, Rožňava, Bardejov;

d) z zahamowanym górnictwem i budownictwem: Galanta, Prievidza, Rožňava, Veľký Krtyš, Nove Zamky, Humenne i inne.

* Docent w Katedrze Rozwoju Społecznego i Pracy, Uniwersytet Ekonomiczny w Bratysławie.

Następną przyczyną, która spowodowała pogłębienie się regionalnych różnic był brak jakichkolwiek regulujących kroków centrum, które mogły przynajmniej częściowo złagodzić jego negatywne następstwa. Łączyło się to poza tym także z nierozzerwalnym problemem skali, ewentualnie sposobu ingerencji centrum w problemy rozwoju regionalnego. W miejsce podejścia koncepcyjnego, rząd przyjął tylko cząstkowe kroki, jak np. program rozwojowych impulsów, programy polityki rynku pracy, programy specjalnych rozwojowych stymulatorów dla przedsiębiorstw i gmin w wybranych 11 powiatach, zakładanie centrów innowacyjnych, stworzenie nadziei na rozwój regionów i inne. Kroki te mają jednak niską efektywność, o ile nie wynikają z koncepcyjnych dokumentów rozwoju regionalnego.

Skala regionalnych różnic na Słowacji ewidentnie wskazuje na potrzebę wprowadzenia w miejsce cząstkowej – systemowej polityki regionalnej.

W 1991 r. na podstawie oceny stanu regionalnej gospodarczej struktury i jej rzeczowych problemów i potrzeb, rząd Republiki Słowackiej swoją uchwałą nr 390/91 przyjął *Zasady regionalnej polityki gospodarczej*, określające podstawowe ramy systemu polityki regionalnej. Wynika z nich, co następuje:

- polityka regionalna jest specyficzną formą polityki gospodarczej i rozwija się zgodnie z makroekonomiczną polityką gospodarczą i polityką sektorową,
- realizuje się w linii wertykalnej przez systemowo hierarchicznie zorganizowane organy administracji publicznej (administracji państwowej i samorządowej), a w linii horyzontalnej przez terenową koordynację polityk sektorowych,
- centrum polityki regionalnej tworzy, poprzez ekonomiczne instrumenty, założenia do tego, aby rozwój regionów i gmin był zagwarantowany w maksymalnym stopniu przy udziale ich własnych materialnych i finansowych źródeł,
- polityka regionalna ma programowy charakter, należy do systemu dokumentów analityczno-strategicznych, koncepcyjnych i planowych,
- podejmowane kroki polityki regionalnej wykonywane są za pośrednictwem systemowych instrumentów polityki kredytowej, dotacyjnej i podatkowej, wprowadzanych w życie zgodnie z dokumentami programowymi,
- cele polityki regionalnej formułuje się zgodnie z zadaniami rozwoju ekonomiczno-technicznego i ekologicznego.

Projekt *Zasad* i inne kroki związane z tworzeniem systemu polityki regionalnej (reforma podziału terytorialnego i terenowej administracji publicznej, projekt ustawy o rozwoju regionalnym) wskazują, że tak samo, jak w sąsiednich krajach europejskich, na Słowacji zaczyna się formować polityka odpowiadająca modelowi decentralizacyjno-koordynowanemu. Państwo chce bezpośrednio interweniować w procesy rozwojowe w sposób, który nie eliminuje, ale odwrotnie, wzmacnia inicjatywę regionalnych i lokalnych podmiotów polityki regionalnej.

Powstanie i realizacja polityki regionalnej przedstawionego typu zakłada:

- a) legalizację systemu regionalnego kierowania i jego pozycji w kierowaniu społeczeństwem (przyjęcie ustawy o rozwoju regionalnym);
- b) powstanie instytucji polityki regionalnej na szczeblu centralnym i regionalnym;
- c) określenie podstawowych terenowych jednostek polityki regionalnej – regionów.

Można zakładać, że w najbliższych miesiącach zostaną uchwalone przez parlament: ustawa o rozwoju regionalnym, jak i ustawa o samorządzie wyższych jednostek terytorialnych. W ten sposób zostaną wykształcone ramowe założenia dla koncepcji rozwiązania regionalnych problemów włącznie z brakiem równowagi na rynku pracy.

2. TERENOWE JEDNOSTKI RYNKU PRACY

Struktura podstawowych terenowych jednostek rynku pracy na Słowacji jest wynikiem długotrwałego społeczno-ekonomicznego rozwoju i należy ją rozpatrywać przede wszystkim w ścisłym związku z procesem zamieszkiwania, w szczególności z rozwojem miast, które w podstawowej mierze gwarantują funkcję pracy także dla szerszego obszaru. Do znaczniejszych impulsów, które doprowadziły do aktualnej przestrzennej struktury rynku pracy można zaliczyć uchwałę rządu CSRS nr 100/1967 w sprawie procesu opracowania długotrwałej koncepcji rozwoju zamieszkiwania. Analiza istniejącej struktury zamieszkiwania prowadziła do następujących wniosków:

- od 1930 r. stopniowo zmniejszała się liczba gmin na Słowacji i do 1980 r. ubyło 21,5% gmin,
- w gminach do 2000 ludności żyje 33,3% ludności Republiki Słowackiej,
- w małych gminach nie można efektywnie i w pożądanym zakresie rozwijać budownictwa mieszkaniowego, załatwiać spraw obywatelskich i stwarzać warunków do pracy. Aż 43% ludności dojeżdżało do pracy poza miejsce zamieszkania (w ramach powiatu 31%, a poza powiat 11,6% aktywnej ludności).

Następstwem rozdrobnionej struktury zamieszkiwania było pogłębienie się konfliktów między:

- miejscami zamieszkania i miejscami pracy,
- społecznymi nakładami na zaopatrzenie i zacofanie siedzib,
- podażą i popytem funduszu mieszkaniowego itd.

Rozwiązanie tego problemu oferował model środowiskowego systemu siedzib, który miał zagwarantować wysoki standard zamieszkiwania, ułatwiony dostęp do załatwiania spraw obywatelskich i racjonalność rynku pracy.

Zgodnie z przedstawionym modelem wszystkie siedziby należałyby do systemu środowiskowych siedzib uporządkowanych hierarchicznie:

- miejscowego znaczenia (liczba obywateli ok. 3000),
- obwodowego znaczenia (ok. 25 000 obywateli),
- rejonowego znaczenia (siedziby ówczesnych krajów).

Podstawowy szkielet zamieszkiwania tworzyło 77 środowiskowych siedzib obwodowego znaczenia, które łącznie z sąsiadującym obszarem miały mieć ok. 60 tys. ludności. Siedziby te miały ponadto zagwarantować pełny udział ludności w procesie pracy, wykorzystaniu służb, osiąganiu wysokiego standardu mieszkaniowego. Odległość od środowiskowych siedzib do granic otaczającego obszaru wynosiła 12–18 km, ewentualnie 20 do 30 minut jazdy publicznym środkiem komunikacji. W procesie planowego kierowania zamieszkiwaniem wytypowane siedziby zaczęły stopniowo transformować się do swoich nowych funkcyjnych postaw.

Do działania przedstawionej struktury zamieszkiwania nawiązał w 1992 r. projekt zbudowania okręgów pracowniczych, które miały tworzyć podstawowe komórki nowej przestrzennej struktury Słowacji. Przesłanką dla określenia okręgów pracowniczych było istnienie odpowiednich centrów, będących w stanie zagwarantować podstawowe roszczenia obywateli do pracy, zamieszkania i usług. Zgodnie z uzupełniającymi analizami urbanistycznymi i ekonomicznymi w pozycji tych centrów miałyby występować siedziby z liczbą ludności ponad 10 000. Zgodnie ze spisem ludności w 1991 r. było takich zaewidencjonowanych 71 gmin i także kilka dalszych, które pomimo niższej liczby obywateli dzięki statusowi środowiskowej siedziby obwodowego znaczenia były zdolne w stosunku do swoich okolicznych obszarów pełnić środowiskowe funkcje. Poprzez zastosowanie analizy graficznej i porównanie jej wyników z dotychczasowymi granicami otaczających obwodów i zabiegami o nowy podział Słowacji na powiaty doszło do określenia 77 okręgów pracowniczych. Ich granice w pełnej mierze respektowały granice gmin. Jednym z kryteriów określenia okręgu było 30 minut dojazdu, które tylko w sporadycznych przypadkach nie było spełnione.

O pozytywnym wpływie zastosowania tych koncepcji w kierowaniu zamieszkiwaniem świadczy proces koncentracji w centrach okręgów pracowniczych. O ile w 1970 r. koncentrowało się w nich 37% ludności Republiki Słowackiej, to w 1980 r. – 42,8%, a w 1991 r. aż 49,1% ludności Republiki Słowackiej. Wielkość centrów okręgów pracowniczych jest bardzo zróżnicowana, waha się od 441–453 ludności w Bratysławie (w 1991 r.), aż do 5753 osób (Sobrance). Oceny okręgów za pomocą indeksu vitalności dokumentowały, że aż 13 z ogólnej liczby 77 okręgów może spodziewać się umiarkowanego spadku liczby ludności. Z ogólnej liczby ich centrów tylko jedno wykazywało stagnację rozwoju liczby ludności i aż 2/3 centrów wykazywało progresywny typ populacji z indeksem vitalności 200–300 i więcej.

Z przedstawionych analiz demograficznych, analiz stanu infrastrukturalnego wyposażenia i struktury ekonomicznej aktywności wynika, że podział terytorium Republiki Słowackiej na okręgi pracownicze umożliwia bardziej kwalifikowane ocenienie terytorialnego rozłożenia centrów rynku pracy i jednocześnie przyjęcie zróżnicowanego zespołu zarządzeń zmierzających do wsparcia efektywnego zatrudnienia.

Podstawowe jednostki rynku pracy reprezentują z przestrzennego punktu widzenia mikroregiony większych terytorialnych jednostek – regionów. Znajdują się w sytuacji statystycznych jednostek umożliwiających:

- przestrzenną lokalizację problemów,
- jakościowe zróżnicowanie rynku pracy,
- przyjmowanie zróżnicowanej polityki zatrudnienia.

Bez ich określenia nie byłoby proste analizowanie i wspieranie równowagi między popytem i podażą na rynku pracy całego kraju.

Polityka zatrudnienia jest wszakże częścią szerszej koncipowanej polityki gospodarczej i socjalnej państwa. Jej koncepcyjne cele, co potwierdzają doświadczenia zarówno wewnętrzne, jak i zagraniczne, można efektywnie forsować w większych terytorialnie jednostkach, charakteryzujących się:

- bogatą ofertą zróżnicowanego naturalno-geograficznego, ludzkiego i urbanistycznego potencjału,
- przesłanką dla równego rozwoju progresywnych gałęzi, jak i dla rozwoju zróżnicowanej struktury małych i średnich przedsiębiorstw,
- rozwiniętą, hierarchicznie zbudowaną i funkcyjnie pełną strukturą siedzib,
- rozwiniętą techniczną infrastrukturą i infrastrukturą pośrednich działań.

Określenie terenowych jednostek zdolnych do wypełniania zadań systemowych jednostek rozwoju regionalnego jest jednym z podstawowych założeń dla wprowadzenia w życie aktualnej – regionalnie i lokalnie zorientowanej – polityki rozwojowej, opartej na założeniu aktywizacji potencjału rozwojowego. Regionalna organizacja społeczeństwa, która w krajach Europy stopniowo zastępuje klasyczną politykę sektorową, ma wiele zalet:

- przyczynia się do kompleksowego i racjonalnego wykorzystania całego bogactwa narodowego,
- mobilizuje potencjał ludzki w regionie: ludzie, przedsiębiorcze podmioty, instytucje odpowiadające za rozwój regionalny i orientuje go na kompleksowe i racjonalne wykorzystanie wewnętrznych źródeł,
- jest zdolna operatywnie reagować na zmiany w strukturze podaży i popytu,
- jest zorientowana na całość celów ekonomicznych i socjalnych itp.

Kolejną przesłanką wejścia obowiązywania regionalnej polityki rozwojowej jest jej adekwatna instytucjonalizacja, tak na poziomie centrum, jak i regionów. Idzie o stworzenie instytucji wyposażonych w adekwatne kompetencje działające w kwestiach polityki regionalnej, jej finansowania na niezbędnym fachowym poziomie. Funkcję tych instytucji pełnią przede wszystkim organy administracji publicznej (administracji państwowej i samorządowej), przy czym istotna część kompetencji stopniowo przechodzi na samorząd.

Z punktu widzenia formowania się rynku pracy jednostkami terytorialnymi zdolnymi do zagwarantowania zróżnicowanej podaży miejsc pracy, koncepcyjnego rozwiązywania problemów rynku pracy i zagwarantowania jego równowagi są regiony.

Pomimo tego, że na Słowacji mamy historyczne doświadczenia z funkcjonowaniem większych terytorialnych jednostek, ich wykorzystanie przy obmyśnianiu aktualnej regionalizacji jest w rzeczywistości bardziej złożone niż w przypadku podstawowych jednostek terenowych. Jednym z argumentów dla przedstawionej konstatacji jest wielka liczba zmian w ich wielkości i centrach.

Tylko w ciągu 75 lat międzynarodowego istnienia Czechosłowacji dokonało się 12 doniosłych administracyjno-terytorialnych zmian. W tym okresie doszło wszak do kilku powrotów do sześciu albo do siedmiu regionów. Do pierwszej delimitacji Słowacji na 6 regionów doszło w 1923 r., w myśl ustawy z 1920 r. o wprowadzeniu jednolitej administracji publicznej w Republice Czechosłowackiej. Z pierwotnych 16 żup na Słowacji powstało 6 tzw. wielkich żup. Po dziesięcioletniej przerwie ich działania doszło do ich ponownego przywrócenia do życia w czasie istnienia państwa słowackiego w latach 1939–1944. Podział na wielkie żupy przesądził także o utworzeniu 6 krajów, terytorialnych jednostek terenowej administracji publicznej w hierarchicznie uporządkowanym systemie komitetów narodowych (kraje–powiaty–gminy).

Terytoria krajów były tak w politycznym, jak i ekonomicznym znaczeniu słowa pojmowane jako regiony, w których aż do 1961 r. według klas urzeczywistniała się regionalna polityka państwa i proces wyrównywania ich poziomu, kiedy to doszło do ich integracji w 3 większe terytorialne jednostki. Istnienie terenowych jednostek drugiego stopnia zostało zakończone przez pierwszą reformę administracji publicznej, która doprowadziła do ich likwidacji.

3. REFORMA TERENOWEJ ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ I JEJ WPŁYW NA FORMOWANIE SIĘ TERYTORIALNYCH JEDNOSTEK RYNKU PRACY

Aktualność zasadniczej reformy terenowej administracji publicznej po 1989 r. wyniknęła z konieczności utworzenia stosownej i zinstytucjonalizowanej ramy dla funkcjonowania nowego mechanizmu gospodarczego, który miał jednocześnie przyczynić się do demokratyzacji systemu politycznego. Proces reform był zorientowany na następujące zmiany:

a) przebudowę terytorialnego podziału krajów, w wyniku którego doszło do zlikwidowania krajów, pozostawieniu struktury 38 powiatów jako jednostek terenowej administracji państwowej drugiego szczebla i do utworzenia nowego podstawowego szczebla terenowej administracji państwowej na poziomie 121 obwodów;

b) utworzenie oddzielnych systemów terenowej administracji państwowej i samorządowej. Wskazane systemy, ich jednostki i instytucje były rozdzielone prawnie, ekonomicznie i funkcyjnie;

c) utworzenie prawnych i ekonomicznych przesłanek dla powstania realnego samorządu na poziomie gmin. Gmina jest zgodnie z ustawą podmiotem, który gospodaruje własnym majątkiem i własnymi źródłami finansowymi.

Taką organizację pojmowano jako prowizorium, w którym z punktu widzenia pojmowania systemowego nie były rozwiązane zagadnienia:

- funkcyjnego przełączenia administracji państwowej i samorządu,
- utworzenia regionalnego członu samorządu terytorialnego,
- nowego racjonalnego podziału administracyjno-terytorialnego.

Aktualna reforma terenowej administracji publicznej w Republice Słowackiej, która rozpoczęła się w 1996 r., ma na celu:

- usunięcie rozbitcia terenowej administracji państwowej,
- umocnienie samorządowego charakteru gmin,
- utworzenie regionalnych członów samorządu terytorialnego,
- dokonanie w związku z poprzednimi krokami, nowego administracyjno-terytorialnego podziału Republiki Słowackiej.

Pomimo pierwotnego zamiaru przeprowadzenia tych kroków według przedstawionej wyżej kolejności, reforma rozpoczęła się od uchwalenia ustawy Rady Narodowej Republiki Słowackiej nr 221/1996. Z.z. o terytorialnej i administracyjnej organizacji Republiki Słowackiej. Zgodnie z nią administracyjnymi jednostkami Republiki Słowackiej drugiego szczebla stają się kraje, a na szczeblu podstawowym powiaty. Obwody, które pełniły po 1990 r. funkcje jednostek terenowej administracji państwowej pierwszego szczebla zostały na mocy tej ustawy zlikwidowane.

Ustawą Rady Narodowej Republiki Słowackiej nr 222/1996 Z.z. o organizacji terenowej administracji państwowej zostały ograniczone kompetencje i uprawnienia organizacyjne krajowych i powiatowych urzędów – instytucjonalnych przedstawicieli terenowej administracji państwowej.

Za jedno z ważniejszych niedociągnięć reformy zapoczątkowanej w 1989 r. można uznać brak regionalnego samorządu, który ma na Słowacji głębokie historyczne korzenie, którego początki sięgają XIII i XIV w. Poprzez zlikwidowanie w 1990 r. krajów nastąpił zanik regionalnego samorządu. Za jego ponownym utworzeniem przemawiają jednak pomyślnie funkcjonujące dwustopniowe systemy samorządu terytorialnego we wszystkich większych państwach europejskich, jak i organizacyjna niezupełność systemu terenowej administracji publicznej, które powodują obniżenie jej całkowitej funkcyjności. Powstanie samorządu wyższych terenowych jednostek gwarantuje także Konstytucja Republiki Słowackiej.

Jednym z dyskutowanych zagadnień związanych z konstytuowaniem regionalnego samorządu jest symetria modelu terenowej administracji publicznej. Poszukuje się odpowiedzi na pytanie, czy regionalne samorządowe jednostki mają być geograficznie tożsame z terytoriami krajów (II szczebel terenowej administracji państwowej). Za symetrią modelu na drugim szczeblu terytorialnego ustroju przemawiają następujące argumenty:

- efektywność i przejrzystość mechanizmu współpracy między instytucjami terenowej administracji państwowej i samorządu,
- możliwość racjonalnego podziału kompetencji w ramach regionalnej administracji publicznej,
- bardziej przejrzyste i celowe rozdzielenie źródeł rozwoju regionalnego,
- możliwość bezproblemowego stopniowego przekazywania regionalnych kompetencji z administracji państwowej na samorząd.

Utworzenie kompletnej i funkcjonalnej części regionalnej administracji jest jedną z koniecznych przesłanek dla wprowadzenia funkcjonalnego zdecentralizowanego modelu polityki regionalnej.

Poprzez nowy podział terytorialny zostały wytyczone również nowe terytorialne jednostki rynku pracy.

W pozycji podstawowych jednostek występuje 79 powiatów. Powiatowy podział należy do najmniej dyskutowanych w całym kompleksie kroków związanych z przebudową terenowej administracji publicznej. Ich granice i centra nawiązują do systemu środowiskowych siedzib i systemu powiatów pracy. Jednostki te są także naturalnymi terenami, w których już w przeszłości formował się rynek pracy. Współczesne podziały w skali bezrobocia, jak i osiąganych średnich miesięcznych płacach są wynikiem zarówno braku racjonalności przy formowaniu ich ekonomicznych struktur w długoterminowym czasowym rozwoju, jak i nierównomiernymi krokami procesu transformacyjnego, który przebiega na Słowacji od 1990 r. Średnia powierz-

chnia powiatu wynosi 621 km², a średnia liczba jego ludności wynosi 67 947, z czego 57,7% żyje w miastach (por. tab. 1).

Tabela 1

Liczba ludności w okręgach pracowniczych w Republice Słowackiej

Liczba ludności	Całe terytorium	Centra	Pozostałe terytorium
1970	4 537 290	1 617 682	2 919 608
1980	4 991 168	2 138 682	2 852 476
1991	5 268 935	2 586 074	2 682 861
w %			
1970	100	35,7	64,3
1980	100	42,8	57,2
1991	100	49,1	50,9
Przyrost ludności			
1970–1991	731 645	968 392	–236 747
1980–1991	277 767	447 382	–169 615
Indeks wzrostu ludności			
1970–1991	116,1	159,9	91,9
1980–1991	105,6	120,9	94,1

Terytoria krajów są współcześnie regionalną częścią administracji państwowej, a po ukonstytuowaniu się samorządu będą jednostkami terenowej administracji publicznej. Jak już wskazywaliśmy we wcześniejszej części, terytoria krajów ściśle nawiązują do podziału na wielkie żupy i kraje istniejące na Słowacji do 1990 r. Są to relatywnie duże terytoria, których średnia powierzchnia wynosi 6129 km², a średnia liczba ludności wynosi 670 974. Kraj jest już dzisiaj pojmowany jako jednostka polityki regionalnej. Od 1997 r. w ramach budżetu państwowego utworzonych zostało dla krajów 8 budżetowych rozdziałów. W krajowych urzędach tworzone są wydziały rozwoju regionalnego. W przygotowywanej ustawie o ustroju samorządu wyższych jednostek terytorialnych krajowe organy samorządowe miałyby odgrywać główną rolę w strategicznych i koncepcyjnych zagadnieniach rozwoju regionalnego. Zarazem kraje są odrębnymi jednostkami terytorialnymi z odmienną strukturą gospodarczą, która w istotnej mierze wpływa na ich wzrastającą dynamikę.

Istotne odmienności wykazują kraje także w strukturze zamieszkania. W trzech krajach: Bańskobystrzyckim, Koszyckim i Preszowskim najwięcej jest gmin z liczbą mieszkańców od 200 do 499, w trzech krajach: Trenčziańskim, Trnawskim i Žilíńskim najwięcej jest gmin z liczbą mieszkańców od 500 do 999, a tylko w dwóch krajach: Bratisławskim i Nitrzańskim

w strukturze zamieszkania najliczniejsze są gminy liczące od 1000 do 1999 ludności. Rozdrobniona struktura zamieszkania stawia nadzwyczaj wysokie wymagania w zakresie kroków podejmowanych na rynku pracy i powoduje obniżenie ich całkowitej efektywności. Bardziej szczegółową analizę gospodarki krajów i ich różnorodności przedstawia artykuł E. Žarskiej.

Terytoria krajów można uznawać za regiony ekonomiczne z następujących powodów:

- mają cechy regionów naturalnych. Ich centra i granice zaczęły formować się w latach dwudziestych naszego stulecia. Stopniowo wytworzył się w nich system infrastruktury oraz więzi urbanistyczno-ekonomiczne i socjalne;
- swoją wielkością są porównywalne do regionów krajów europejskich;
- przedstawiają sobą dostatecznie duży potencjał źródeł dla specyficznego i relatywnie ekonomicznie autonomicznego rozwoju;
- są w nich zlokalizowane instytucje administracji publicznej, co umożliwia utworzenie racjonalnego i skutecznego modelu regionalnej struktury kompetentnej do kierowania regionalnym rozwojem.

Wynika z tego, że regiony będą nie tylko jednostkami statystycznymi, ale także jednostkami ekonomicznymi, w których będzie mogła realizować się koncepcyjna strukturalna polityka zatrudnienia.

BIBLIOGRAFIA

- M. Hamalova a kol., *Priestorova ekonomika*, Bratislava 1996.
 M. Hamalova, E. Tvrdoň, E. Žarska, *Hodnotenie ekonomických regiónov SR*, Bratislava 1994.
 E. Tvrdoň, M. Hamalova, E. Žarska, *Ekonomická regionalizácia, hospodarska štruktúra a rozvoj osídlenia*, Bratislava 1993.
 W. B. Stöhr, *On the Theory and Practice of Local Development In Europe*, „Wirtschaftsuniversität Wien”, I.I.R. Discussion 1998.

Marta Hamalova

LOCAL LABOUR MARKET ENTITIES IN THE SLOVAK REPUBLIC

The author analyses different problems of local labour markets in Slovakia. A reference is made to the regionalisation issue in Slovakia: eight regions and 79 local labour markets. According to the author, the newly established regions can represent Slovakia due to: their area (corresponding to the size of regions in the European Union), resources guaranteeing their autonomous development and operation of regional institutions.